

Dešťová hůl

HOST

JIŘÍ
HÁJÍČEK

DEŠŤOVÁ
HŮL

Jiří Hájíček

Dešťová hůl

BRNO 2016

© Jiří Hájíček, 2016

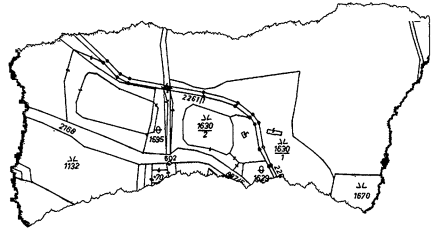
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2016 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-841-4 (formát PDF)

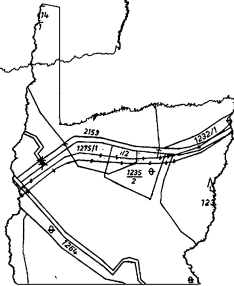
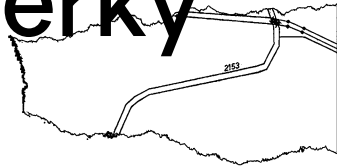
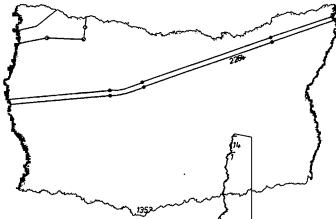
ISBN 978-80-7491-842-1 (formát ePub)

ISBN 978-80-7491-843-8 (formát MobiPocket)

Špicberky

Tereza ho našla v půl páté ráno na pohovce s notebookem na klíně. Stála za ním, prsty mu jemně projížděla ve vlasech a nahlížela mu přes rameno. Na malém monitoru svítily bílé zasněžené pláně. Pustý kamenitý břeh a jezero. Na hladině plavaly zbytky ledových ker.

„Netušila jsem, že tě tohle láká.“

„Je to za polárním kruhem.“

„Trochu mě děsíš, miláčku...“

„Proč?“

Chvilí mlčela. Pokoj s knihovnou byl tichý.

„Vždyť je to úplná pustina. Jen led a skála. Po tomhle toužíš?“

„Myslím, že tam přece jen něco je, Terezo. Nad tím ledem. Chvěje se to v mrazivém vzduchu.“

Zataženými závěsy ještě nepronikalo žádné světlo. Z ulice nepřicházel hluk. V pokoji s klavírem stál v předklonu opřený o naleštěné bílé křídlo, hlavu v dlaních. Parкеты měkce vrzaly, a i když našlapovala bosa a opatrně, musel ji slyšet. Neotočil se. Stála tam na prahu v noční košilce na ramínka. Vrátila se do kuchyně a podívala se na červený displej, svítící do tmy z vestavěné elektrické trouby. Ukazoval 4:07. Chvíli seděla u stolu, v šeru nad sebou tušila vysoký strop se štuky a ve vitrínce u okna kávový servis po prababičce. Zahleděla se zblízka na tu zdobenou soupravu, kterou si prababička vysloužila ve Vídni a která byla snad už tehdy starožitná. Symbol měšťanských ctností. Klid a umírněnost. Vtom do ulice vjelo nákladní auto. Ten zvuk potrhál příšeří a ticho brzkého rána a její polospánek. Biedermeier a diesellový motor. Ucítila, jak škvírou od okna zavanula zima. Překřížila paže, dlaněmi si chvilku třela holá ramena a podívala se k pootevřeným dveřím do ložnice. Osamělé auto projelo křižovatkou, zvuk se vzdaloval.

„Zkus ještě usnout,“ řekla Tereza. Procitla, když si Zbyněk lehal vedle ní na postel. Otočil se na levý bok, cítil tělesnou únavu a ve spáncích povědomou bolest. Natáhl pravou paži a prstem zmáčkl tlačítko na malém bakelito-vém budíku. Ciferník se zeleně rozsvítil. Rafičky ukazovaly půl páté a pět minut. Kdybych do deseti minut usnul, tak můžu spát ještě hodinu a půl. Plus ty tři hodiny, co už mám, s tím by se v práci dalo nějak přežít. Nejlepší na tomhle bytě, postaveném za Rakouska-Uherska, je ložnice obrácená oknem do vnitřního dvora. Tma a vlhká tráva, polovzrostlej smrk a keře. Ticho zahrady v centru města. Jenže k čemu mi to je? S každou probdělou minutou cítil narůstající úzkost. Ta představa, že po šesté bude muset vstát, s bolavou hlavou a očima, které ho budou pálit nevyspáním. V trolejbusu bude civět na lidi, kteří se sice tváří našťavaně, ale budou vyspaní, všichni ti ve voze sunoucím se pomalu městem. Dojedu až k univerzitě, potkám studenty, jak jdou na seminář nebo první přednášku. Zapadnu do kanceláře mezi své šanony. Telefon se rozdrnčí. A celý den přede mnou.

Ranní úzkost tentokrát nepřešla do vzteku. Rezignovaně vstal, potichu za sebou zavřel dveře, aby nevzbudil Terezu, a v kuchyni zapnul rychlovarnou konvici. Odhrnul závěs na okně. Sklo s cákanci deště a dole se tmavě leskla ulice.

Dveře se otevřely bez zaklepání. Zbyněk vzhlédl od dokumentů, které měl rozložené na stole.

„Proboha, ty vypadáš,“ hlesl muž v tmavém saku. Dlaní si hladil řídký porost vlasů po stranách holé hlavy.

„Nazdar,“ řekl Zbyněk.

„Ty kruhy pod očima máš dneska úplně neuvěřitelný.“

„Mám dobrou zprávu, Honzo. Sehnal jsem někoho, kdo umí norsky.“

„Já mám taky dobrou zprávu,“ odpověděl nakvašeně Jan Štefka. „Zejtra na poradě musím referovat, jak daleko jsme s tou plynovodní přípojkou, sleduje to investiční. Tajemník se mě bude ptát, jestli už proběhl ten prodej pozemků Správě železniční a dopravní cesty. A taky budou chtít vědět, dokdy předěláš nájemní smlouvy podle nového občanského zákoníku!“

„Představ si, manželka jednoho mého známého studovala v Praze na fildě norštinu a angličtinu.“

„Posloucháš mě vůbec?“

„Chci dodělat ty Špicberky.“

„Špicberky! Jsi normální, Zbyňku? Tohle všechno, co jsem ti teď jmenoval, hoří! Půjdeš místo mě na poradu a vysvětlíš jim tam, proč nic z toho ještě není?“

Zbyněk unaveně dosedl na židli.

„Mám toho moc.“

„Začni na tom hned dělat, jinak bude průser. A sjed' na katastr kvůli tomu prodeji stavebního pozemku, vyříd' to tam osobně. Vem si moje auto.“

Na stole přistál klíček od zapalování.

Zbyněk bloudil pohledem po šanonech v polici. POZEMKOVÁ DAŇ. NEPOTŘEBNÝ MAJETEK. NÁJEMNÍ SMLOUVY. OPUŠTĚNÝ MAJETEK. POZEMKOVÝ KATASTR. Vytáhl pořadač nadepsaný NOZ. Nový občanský zákoník. Nebudu dělat nic, co hoří. Kašlu na to. Znovu prolistoval úvod připravovaného zákoníku. Návrat do názvosloví, jaké se používalo za rakousko-uherského mocnáře Franze Josefa. To mě bude bavit. Pak si přece jen snesl na stůl

to, co spěchá. Co kdyby to skutečně hořelo? Nekouřím, takže nemám zapalovač. Škoda. Ale byla by to pořádná vatra. Celá tahle hromada papírů v plamenech. Hlava ho rozbolela na maximum. Sáhl do horního patra kancelářské skříně pro úplně nový tmavomodrý šanon. Posadil se a nohy si natáhl na stůl. Vzal černou fixu a úhledně nadepisoval štítek pořadače: ŠPICBERKY.

Čekal na Terezu v pět odpoledne před budovou konzervatoře. Únavou přešlapoval z nohy na nohu, ale nesedl si, lavička byla po dešti ještě mokrá. Seběhla těch několik schodů a kráčela k němu mezi betonovými květináči před vchodem. Podzimní plášť pískové barvy. Hodil se jí k vlasům. Ten její zvláštní způsob chůze. Čekal na úsměv. Špatná noc už byla zapomenuta. Dočkal se.

„Nebudeme to dneska rozebírat, že ne?“

„Myslela jsem, že právě proto si chceš jít někam sednout.“

Přicházeli k náměstí. Zatáhla ho doleva do loubí. Pak sama zabočila do zeleného vchodu Infocentra, stoupal za ní po schodech do kavárny, za jejími boky ve vypasovaném kabátě. Zastavila se před posledním schodem a potočila se k němu. Její úsměv byl zářivý, ale v koutcích poznal stopy únavy. I v krajině kolem očí.

„Takhle za mnou dneska šel celý dvě patra zástupce ředitele.“

„A co?“

„Pochválil mi kostýmek.“

„Tak vidíš.“

„Ale cítila jsem, jak se celou dobu dívá na můj neustále se zvětšující zadek.“

Úsměv se jí proměnil v mírný úšklebek.

„Mně se líbí,“ řekl Zbyněk, položil jí dlaně kolem pasu a postrčil ji nahoru na dlážděnou chodbu.

V kavárně s dřevem obloženými stěnami bylo oranžové přitímí, za paspartami barevné fotky Paříže, na polici nad barem zarámovaný černý kocour z kabaretu Le Chat Noir. Usadili se u kulatého stolku.

„Myslel jsem, že chceš někam, kde je тихо.“

„Francouzský písňe mi nevadí,“ řekla.

Upíjeli chardonnay. Hlavu jako by měl v kovové svorce, která se mu zarývá do spánků a někdo neustále utahuje šroub.

„Co ten novej čaj?“ zeptala se.

„Nezabírá.“

„Není to normální, jak žiješ.“

„Říkal jsem ti, že to dneska nechci řešit.“

„Ráno otevřu ledničku a poznám, žes byl zase ve dvě v noci nakupovat.“

„A co mám dělat? Civět do stropu? Nebo sedět na pohovce?“

„Nezvyšuj na mě hlas, ano? Jenom ti říkám, že je to úchylný, chodit ve dvě ráno do krámu.“

„Myslel jsem,“ začal už zase tichým hlasem, „že tam zase potkám toho chlápka.“

„Kterýho?“

„Co ho znám ze spánkový laboratoře, kupoval si tam polštář proti nespavosti. Ani nevím, jak se ten člověk jmenuje.“

„Myslíš, že každý den chodí do předraženého non-stopu v centru?“

„Občas ho tam potkám, jak bloudí mezi regálama. Minule jsem se ho zapomněl na něco zeptat,“ povzdechl si

Zbyněk. Hleděl do sklenky s bílým vínem. Pak přes Terezino rameno do vitríny s dezerty. Na lila límcí jejího saka ležely kadeře vlasů, odstín přelivu se přesně jmenoval „středněhnědý se zlatými odlesky“. Nechávala si tuhle barvu už pár let. Líbila se mu. Usmál se.

„Co je?“

„Ještě ti ten student nosí kytky?“

„Kterej?“

„Copak jich je víc? Ten zrzavej s hořícíma ušima.“

„Jo ten... Žárlíš?“

„Hm, trochu.“

„To je dobře, víš, co teď máme za období?“

Vytáhla z kabelky malý diář v červených deskách a nalistovala úterý dvanáctého října. Další dny až do konce týdne byly označené srdíčky, nakreslenými červenou pastelkou. K tomu její červeně nalakované nehty a tmavočervené ubrousky na stole. Chvilí sledoval tu harmonii barev a zátíší s cukřenkou a vázičkou se slaměnkami. Pak se podíval z okna. Budějovické náměstí se pohroužilo do odlesků elektrických lamp, v dálce se rýsovala masivní čelní fasáda radnice se zlověstnými chrliči.

„A uvědomuje si ten mladej, že bys mohla bejt jeho máma?“

„Díky za připomenutí.“

„Nemyslel jsem to tak, ale...“

„Ale řekls to, vid?“

Zvedl se a dokráčel k osvětlené vitrínce se sachr dortem a banány v čokoládě. Jako by se před okamžikem zhroutila křehká konstrukce toho plánovaného příjemného odpoledne v kavárně. Zbortilo se lešení z marcipánu, které mělo držet ty společné chvíle a vysněnou náladu.

→

V sobotu dopoledne čekal Zbyněk na Mariánském náměstí. Schovaný pod stříškou trolejbusové zastávky se díval na hodinky. Pod rozepnutou zelenou bundou měl tlustý svetr. V kapse chleba od Terezy, promazaný máslem a proložený plátkovým sýrem. Zdálo se, že déšť ustává. Konečně v řídkém sobotním provozu na Pražské třídě zahlédl modrý nákladák, který za sebou táhl maringotku. Vyšel ke krajnici a zamával. Avie s krátkou korbou zastavila. Přeběhl silnici a uviděl v kabině dva muže. Za volantem seděl zavalitý chlápek v montérkách kolem padesátky. Otevřely se dveře.

„Tohle je Jirka Šubrt. A já jsem David Žák,“ představil se ten vedle řidiče, v brejličkách a oranžové lněné košili s rozhalenkou. Na krku měl dřevěné korále. Podal Zbyňkovi ruku. Na uvítanou a aby mu pomohl nahoru. Řidič jen kývl hlavou.

V kabině bylo teplo, stěrače už drhly po skle, nemluvný řidič je vypnul, všichni tři seděli vedle sebe a úzká silnice se klikatila mezi rybníky za Budějovicemi. Zbyněk se loktem opíral o dveře a v bočním zrcátku sledoval maringotku. K levému rameni se mu tlačil muž s plavými vlasy až na ramena, usmíval se a vykládal něco o svých oblíbených autorech. Jack London, Henry David Thoreau, Ernest Thompson Seton. U nohou měl batoh a z něho vytáhl láhev rumu.

„To je pro vás, málem bych zapomněl,“ podával láhev Zbyňkovi.

Zbyněk si prohlížel etiketu s plachetnicí.

„Mám to otevřít? Pro zahřátí?“

„Ne, to si vezměte domů, pane Polecký.“

Zbyněk se usmál, když si představil, jak ten dárek ukáže Tereze. Její patro bylo zvědavé výhradně na francouzskou vína.

„Jste moc hodnej, že mě tam necháte tábořit. A tady ještě moje poslední knížka, taky pro vás. Teda jestli chcete...“

Zbyněk listoval románem o převaděčích na Šumavě a z kapsy bundy mu vyčuhovala láhev. Za Trhovými Sviny se zase dalo do deště.

„Jak jste tu moji louku vlastně objevil?“ zeptal se Zbyněk po chvíli.

„Mám rád Novohradsko, v září jsem se tam toulal celej víkend a najednou vidím ten palouk a les a potok. Hned jsem se ptal v nejbližší vsi...“

„Ve Starejch Mlejnech?“

„Jo, v Mlejnech. Komu že to patří. A tak jsem dostal telefon na vás.“

Spadané listí, přilepené deštěm na asfalt. I hladké kmeny olší a topolů se leskly. Zbyňka najednou zaplavil blažený pocit. Jako by ujížděl někam mimo realitu svého všedního života. S těmi dvěma cizími muži. Vysoukal se z bundy a pohodlně se opřel do sedačky. Něco se děje, to ho těšilo.

„A proč jste tu louku vlastně koupil? Jako investici? Nebo proč vlastně lidi kupují půdu?“

„Dělám v týhle branži už léta a jeden kolega mi dal tip, že obec prodává pozemek. Bylo to výhodný. Ale vlastně to byl původně nápad mojí ženy. To by bylo na delší vyprávění.“

Řidič podřadil, stoupali do mírného kopce. Město nechali daleko za sebou. Zbyněk se spokojeně zavrtěl na

sedadle. Vzpomněl si, co mu jednou nad ránem řekla Tereza. Našla ho u okna, v půl třetí ráno zíral na nasvícenou Černou věž. Třeba se máš vrátit na venkov, třeba do města nepatříš.

„Do telefonu jste mi říkal, že tam máte i jiný nájemníky,“ vytrhl ho z myšlenek zvukný hlas.

„No jo, vlastně jsem si říkal, pane Žáku, jestli vám to nebude vadit. Vy asi na psaní potřebujete naprostej klid.“

„Pořádáte tam techno party nebo co?“

„Ne,“ usmál se Zbyněk, „to ne. Ale občas tam táboří indiáni.“

„Vážně? To mě zajímá.“

„Objeví se tam tak třikrát čtyřikrát do roka. Pár tejdnu na jaře, pak přes léto a někdy to protáhnou i do září. Ale teď už tam nebudou.“

„A co je to za indoše?“

„Lakotové. V lese tam možná najdete svázaný tyče, ty jsou od jejich týpí.“

„Mají tam i svoje squaw?“

„No jasně. Jsou tam i děti. Pak se tam taky občas potulují různý hledači pokladů. Chodí po louce s těma detektorama. No a pak lysohlávkaři.“

„Teda, to mě začíná bavit.“

„Ale ti už tam teď nebudou, jejich čas je v září. I když jednou jsem tam na jednu takovou vyhublou holku z Prahy narazil i začátkem listopadu. Potetovaná i na krku a fialový vlasy.“

„Našla něco?“

„Jo, ta se v tom vyznala. Louka už tehdy byla přešlá mrazem a houbičky byly takový zahnědlý, ale to prej nevadí.“

„Ochutnal jste?“ vyzvídá spisovatel.

„Ne. Ale ubalila jointa a chvíli jsme si povídali. Její kámoš se chystal do Indie a ona mu chtěla lysohlávky nasbírat jako dárek. Tak jsem se dozvěděl, že moje louka je v jistejch feťáckejch kruzích v Praze dost populární.“

Všichni najednou uviděli nádhernou krajinu, která se před nimi otevřela. Lesy, okrové odstíny a temná zeleň, v dále oblý kopec.

„Kousek od vaší louky bejvala německá vesnice, že jo, pane Polecký?“

„Jasně. Najdete tam v trávě ještě základy domů.“

„Jo, právě o tomhle chci psát,“ řekl spisovatel polohlasně.

Silnice byla v těch místech dost úzká, stromy, které ji z obou stran svíraly, jako by ji ještě zužovaly. Vůně lesa už nějakou chvíli pronikala k nim do kabiny.

„Tamhle bude odbočka doleva,“ obrátil se Zbyněk na řidiče, „a pak uvidíte takový nízký stavení, kolem vede cesta na hráz rybníka. Za rybníkem už je ta louka. Táhne se do mírnýho svahu až k lesu.“

Na hrázi nevelkého rybníka byly hluboko vyjeté koleje. Řidič zabrzdil a seskočil z kabiny. Prohlížel si cestu.

„Kurva, to se mi nelíbí.“

Jeho první věta po hodině a půl. Zbyněk vystoupil z druhé strany, šel kousek po drnech na okraji rozježděné cesty.

„Zdá se, že to má pevněj podklad, jsou tu šutry,“ zavolal na řidiče, který si opřený o nárazník zapálil cigaretu.

„Tohle není auto do terénu,“ poklepal na modrý plech.

„Tady to projedete,“ řekl Zbyněk, „ale horší bude louka. Je rozmáčená a do svahu.“

Oba sledovali malý nákladák, jak se prodral po bahnité hrázi s maringotkou ve vleku. Přišlo to hned na začátku travnatého svahu. Motor se jalově rozječel, pneumatiky svištěly v mokřadu a bláto odletovalo na všechny strany. Celý nákladák se naklonil a kola se zabořila. Palubkami pobitá maringotka vězela až po nápravy v rozmoklé půdě. Měla bílou střechu a uprostřed dveře s okýnkem. Roura od kamen trčela k nebi. Řidič vylezl z kabiny.

„Odpojím to a budu se modlit, abych odsud vyjel aspoň s autem.“

„Ale tady to nemůžeme nechat,“ ozval se Zbyněk.

„Nic s tím neudělám. Musí se počkat, až to tu trochu vyschne.“

„Ale tohle je ještě obecní pozemek. Moje louka začíná až tam na úrovni těch keřů.“

Spisovatel Žák zaklel a díval se z jednoho na druhého.

„Chtělo by to traktor,“ řekl řidič.

„Tamhle za lesem je hájenka, znám hajnýho.“

„Zavolejte tam,“ řekl hned spisovatel a podával Zbyňkovi mobil.

„Tady není signál, pane Žáku. Odsud se nikam nedovoláte.“

Šedé nebe se zdálo tak nízko, jako by bylo napíchnuté na špičkách smrků. Z lesů vzlínala pára a splývala s oblohou napitou deštěm. Zbyňkovi se kráčelo lehce, i když mu čvachtalo pod nohama. Brzy se po vrstevnici kopce dostal k lesu, procházel měkkou půdou a vdechoval vůni kmenů. Uvědomil si, že tak šťastně se už dlouho necítil. Neměl nic, prázdné ruce, v jedné kapse chleba se sýrem a z druhé vykukovalo hrdlo láhve. Třeba jsem si vždycky přál bejt poutníkem. Tulákem. Tereza by mi řekla, vidíš,

tak jsme na to přišli. Jenže to řekla už několikrát, ale nakonec jsme vždycky přišli na to, že jsme na nic nepřišli. Míjel to místo, které už znal. Zastavil se. Uprostřed vzrostlého smrkového lesa stály ovocné stromy, porostlé mechem a lišejníky. Staré haluze svěšené k zemi. Některé kmeny už byly rozvalené a rostly na nich houby. Šedesát let starý sad pohltil les. Před posledními stromy už Zbyněk viděl hájenku. Z komína se kouřilo. Lovecký pes se rozštěkal a v okně se pohnula záclona. Za chvíli stál hajný na prahu. Opřený o hůl, jen v zelené košili a krátké vestě.

„Á, pan Polecký!“

Když se Zbyněk usadil v kabině traktoru vedle něho, musel se usmát. Žena nechtěla starého pána pustit, museli s hajným oba trochu zalhat.

„Co vás to napadlo, klucí,“ skřehotal stařík, sundal si myslivecký klobouk a škrábal se na pleši. Maringotka Zbyňkovi připadala uvízlá ještě hlouběji, než když odcházel. Řidič zapřáhl lano za traktor a hajný přidával plyn. Kola se protočila a traktor se začal propadat.

„Dejte pořádnou forsáž, pane hajnej,“ zakřičel řidič do kabiny. Nato se motor rozburácel a červený traktor se na jednu vzepjal na zadní kola, Zbyněk viděl, jak hajnému spadl zelený klobouček, držel se volantu, oči vytřeštěné, přední kola visela ve vzduchu. Za pár okamžiků traktor žuchl zpátky na předeck. Byl zabořený do poloviny zadních kol. Stařík vylezl z kabiny a celý rozklepaný si utíral zpoceně čelo a holou hlavu.

„Klucí, viděli jste to? To byla akrobacie...“

→

Pozoroval to světlo v jejím pohledu. Ten lesk, který asi právě i ona vidí v jeho očích, představoval si, jak je to tenoučké a lesklé světelné vlákno na chvilku spojuje. Nepotrvá to dlouho, než se ten něžný svazek paprsků rozpojí, úplně se rozplyne. Pak jejich pohledy zamrznou, jako když se neznatelně zamžije tabulky skla. Už budou zase každý sám, v reálném, všedním světě. Nechtěl o tom začít, jak že je to dlouho, co se naposledy takhle ráno milovali. V neděli dopoledne. Ani ona nepromluvila, i když si Zbyněk byl jistý, že na to taky myslí. V bílém županu přinášela tác se šálky a porcelánovou konvicí. Káva zavoněla, a když Tereza prošla otevřeným prostorem se světlými parketami, kde kuchyň pozvolna přechází do obýváku, světlo z pootevřených žaluzií dopadlo na její vlasy. Štěstí má barvu světla v neděli o půl jedenácté, řekl si. A trvat bude dokdy? Než odbije celá? Nebo až do půl dvanácté? Nebo jen pět minut?

Věděl, že začnou mluvit o úplně obyčejných věcech, těšil se na to a chtěl vstát od stolu a přinést ještě mléko z ledničky, ale Tereza ho předběhla. Když si sedla naproti němu a oba v ruce drželi šálek s kávou, rozhlédla se a začala z úplně jiného konce.

„Vzpomínáš na Thassos?“

„Modrá kavárna?“ usmál se.

Vlastně si vzpomínal, že té kavárny tehdy před třemi lety říkali bílá. Každý večer z těch deseti dnů, které tam strávili, příjemně zmožení sluncem a slanou vodou, vysedávali u koktejlu a dívali se na moře, jak při západu slunce mění barvu. Potom až na fotkách doma ji podle

zkresleného barevného tónu překřtili na modrou kavárnu. Opálená paže opřená o šedobíle natřené zábradlí, za Terezinou tváří se slunečními brýlemi, vetknutými ve vlasech ořechové barvy, se jako velké houby bělaly střechy slunečníků, písek, potom pás moře a linka obzoru s malinkatou plachetnicí. Zbytek jen nebe. Tu fotku měl Zbyněk v kanceláři na stole. Teď se díval do světla lesknoucího se na bílých veřejích jejích bytu, na ty široké dvoukřídle dveře s mléčnými skly. To všechno Tereza zachovala tak, jak to bylo za dob největší slávy jejího dědečka, vyhlášeného učitele hudby. Parkety, mosazné kování na dveřích, štukové stropy. Sluneční světlo se na chvíli zabydlelo v koutě s modrobílou kuchyňskou linkou. Čtyřpokojový byt ve starém činžáku v centru Českých Budějovic. Někdy Zbyňkovi připadalo, že se sami dva v tom stodvacetimetrovém bytě jeden druhému ztrácejí. Teď mu v tom samém prostoru připadalo, že si už dlouho nebyli blíž.

„Spal jsi do půl devátý,“ zakroutila nevěřicně hlavou.

„Po té horké vaně jako bych neusnul, ale přímo upadl do bezvědomí.“

„Byl jsi úplně promrzlej, když ses večer vrátil.“

Zbyněk mazal krajíčky chleba máslem a ramena mu roztrásl smích.

„Co je?“

„Včera jsem ti to nedopověděl.“

Najednou světlo změnilo intenzitu, jako by venku za okny s žaluziemi někdo zhasl. Oba zpozorovali, jak byt lehounce potemněl. Zámlka a Tereza si zimomřivým pohybem přitáhla levou dlaní lem froté županu. Ale od radiátoru šlo příjemné teplo. Ona sem patří, do činžáku postaveného někdy za císaře Franze Josefa, se svou grácií

pomalou chůzí, s partiturami po dědečkovi a s francouzštinou. Ale patřím sem opravdu i já? Voníš mi po vanilce a polituře na dřevo a po prachu z pokoje s knihovnou...

„Starej pan hajnej měl největší vítr z toho, abych neřek jeho ženě, jak tam vyváděl s tím traktorem. Prosil mě o to nejmín třikrát.“

„Chudák, neměls pro něj chodit.“

„Takže kromě maringotky a nákladáku nám nakonec zapadl i traktor. Jirka s Davidem kolem toho nešťastně chodili a hajnej, když se vzpamatoval, povídá, že na statku ve Starejch Mlejnech mají jinej, mnohem silnější traktor. A tak jsem se sebral a šel ještě tři kilometry do Mlejnů. Takže flaška rumu nakonec skončila u chlápka s ohromným Johnem Deerem. Zapráhnul za něj nejdřív hajnýho traktor, pak avii a nakonec vytáh i maringotku až nahoru k lesu.“

Dlouhou snídani ukončily zvony budějovických kostelů, odbíjející poledne. Zbyněk si připomněl odpolední návštěvu, které Tereza říkala čaj o páté. Věděl, že tentokrát nezmizí. Že bude Tereze pomáhat nosit pohoštění, bude konverzovat s těmi lidmi z konzervatoře i divadelního orchestru. Bude příjemný společník, zábavný a milý chlápek.

→

Držel v prstech ten dopisní papír o nezvyklé gramáži. Hlavičkový papír potištěný z obou stran. SVALBARD, stálo to tam v tmavomodré barvě, vycentrované v záhlaví a vysázené zvláštním fontem. Pod tím datum a jméno

hlavního města Longyearbyen. V druhé ruce měl překlad do češtiny. Podmínky pronájmu půdy pod logistickou stanicí pro vědecké účely. Pročítal si technický popis a rozměry. Je to vlastně miniaturní domek, ale univerzitě stačí. Dva pokoje a v podkroví laboratoř.

Bolest hlavy nepolevovala, usadila se kolem levého spánku. Myslel na ty ostrovy v Severním ledovém oceánu. Mráz, led, vítr. Nejsevernější část Norského království. Představil si kavalec s příkrývkou, výhled na ledovou pláň. V noci ticho a hluboký spánek. Samota. Termoska s čajem, vědecké přístroje na měření ovzduší. Pravidelné zápisky do deníku. Z nedaleké základny Smeerenburg, jak se dočetl na internetu, řídili někdy v sedmnáctém století Holanďané lov velryb.

Do kanceláře vrazil Štefka. Měl na sobě bundu a v ruce deštník.

„Dělej, už mám hlad.“

Přešli ten kousek do menzy, pršelo hustě, ale Zbyněk nespěchal, déšť ho studil, voda mu stékala po skráních. Příjemně to chladilo bolavá místa. Seděli každý nad svým tácem, kolem šum, studenti se hlučně bavili. Zbyněk cítil, že by nejraději zalezl někam do ticha a do tmy. Zavřel by oči zanícené z nevyspání. Štefka v hovoru kroužil kolem svých oblíbených témat, na která mu Zbyněk neuměl nebo nechtěl nic říct. Cítil, že ho unavuje i mluvení. Jako by ho bolela každá vyslovená věta, každé slovo.

„Ty máš fakt krásnou ženskou, rozumíš,“ říkal tiše Štefka.

„Tvoje Magda je přece taky...“

„Jo, jasně, Magdička je pěkná, ale ty máš doma OPRAVDU krásnou ženskou! Jaký to je?“

Zaznělo to dost nahlas, Zbyněk se rozhlédl kolem. Proboha! Přál si, aby se raději bavili o práci nebo o politice, víc než tahle tři témata Honza nemá. Ženy a projekty, u kterých hoří termíny. A lidovce, za které kandiduje v komunálních volbách. Jenže hovory o politice už Štefka dávno vzdal. Prý nemá cenu bavit se se skeptikem a čtenářem konspiračních teorií.

Dojedli polévku a Štefka začal ztišeným hlasem probírat jednotlivé kanceláře na děkanátě a v technické správě. Plus nová kolegyně, kterou potkal na osobním. Nastoupila do finančního oddělení. Bruneta.

„Nemůžeš bejt chvíli zticha?“ neudržel se Zbyněk. Pak se musel usmát, když se na Štefku podíval. Vždycky než Honza v poledne vyrazil z kanceláře, honil po prosvítající pleši hřebenem pár vlasů. Elegán.

„Snažím se tě aspoň trochu povyrazit, sakra! Tváříš se jak chciplotina.“

„Víš co?“ zeptal se unaveným hlasem Zbyněk. „Jestli si chceš udělat cestu na finanční, zastav se u mě pro podklady k těm Špicberkám. Pronájem se má platit v norských korunách, poptáš se tam, jak na to...“

→

Rozsvítil v koupelně jen malé světýlko nad zrcadlem. Dlaněmi se opíral o okraj umyvadla. Zkoumal svou tvář, která se v tom přízračném polosvětle odrážela tak plasticky. Hluboké rýhy pod očima. Vrásky kolem očí, dvě čáry od kořene nosu ke koutkům úst. Fosforeskující rafičky hodinek ukazovaly čtvrt na tři.

S hlavou na pohankovém polštáři, který si před půl rokem koupil pro lepší spánek, poslouchal Terezino pravidelné oddychování. Ležel na zádech. Až se po chvíli otočí na levý bok a zkontroluje čas na budíku, podsvícený ciferník bude ukazovat půl čtvrté. Snažil se na nic nemyslet. Představoval si, jak se mu myšlenky a jejich střípky a drobečky pomalu usazují v hlavě, jako když se ve skleněné kouli s Eiffelovkou po zatřepání pomalu usazuje bílý sníh. Tereza mu ten suvenýr přivezla loni z Paříže. Vědomí se ztišovalo, ze stran jako by se do jeho blednoucího světla propíjely zárodky snů, těch fantasticky pokroucených příběhů a dějů příšlých odnikud. Ten předěl je tak křehký, ten práh, hranice, kdy se jas vědomí zkroutí jako cigaretový kouř, bdělost pomalu ochabuje a motůrek v hlavě vypíná a běží už jen setrvačností... Do ticha se zařizl jakýsi zvuk, pronikl oknem do ložnice, odněkud z vnitřních dvorků bloku činžovních domů. Zazněl řezavě, zazvonil jako zrezivělá kosa. Snad vítr shodil plech, kterým měl soused přikrytá polena do krbu. Motůrek nastartoval, znovu se rozběhl, všechno to ticho usínání a usebraný klid mysli byly rázem pryč. Otevřel oči. Bledý strop už měl za ta léta dokonale naskenovaný v mozku. Ohledával v něm známé oblasti, všechny ty hrbolky a výběžky. Připomínalo mu to pozemkovou mapu. Tereza se pohnula. Zavřel oči. Ten kousek půdy se zdál jako tolik jinech pozemků, který mi za ty léta prošly pod rukama. Kupuju pro univerzitu nebo prodávám, pronajímám, zařizuju pozemkový směny a oceňuju louky a pole. A Tereza tehdy řekla: Myslím, že jsem na to přišla, proč nespíš. Nejsi ukotvenej. Uzemněnej, rozumíš? Pracuješ s půdou, je to tvůj džob, ale sám nic nemáš.